რედაქცია

გოლოვინის პროსპექტზე თ. ივ. მუხრანსკის სახლებში კლუბის ქვემოთ.

ხელის-მოწერა

მიიღება თფილისში „დროებისა" რედაქციაში, ქუთაისში ჭილაძის (გერარდის) წიგნის მაღაზიაში. გარეშე მცხოვრებთათვის ადრესი: Въ Тифлисъ, въ редакцію „Дроэба".

„დროების" ფასი:

მთელი წლისა . . . 9 მან. | სამის თვისა . . . 3 მან.
ექვსის თვისა . . . 5 მან. | ერთის თვისა . . . 1 მან.

დროება

გამოდის ყოველ-დღე ორშაბათს გარდა

ფასი განცხადებისა.

დიდის ასოებით, ასოზე 1 კაპ., [illegible] ასოზე ნახევარი კაპ., [illegible] ზე 8 კაპ.

თუ ხელნაწერები მოითხოვს, რედაქცია გაასწორებს და შეამოკლებს დასაბეჭდად გამოგზავნილ წერილებს. დაუბეჭდავ წერილს რედაქცია უკანვე არ დაუბრუნებს ავტორს.

განცხადება მიიღება ქართულს, რუსულს და სხვა ენებზედ.

ქუთაისში განცხადება მიიღება ჭილაძის წიგნის მაღაზიაში.

ცალკე ნომერი „დროებისა" ღირს ერთი შაური.

ოთხის თვის ხელის-მოწერა.

პირველის სექტემბრიდამ ამ 1882 წლის დამლევამდინ

„დროება"

ღირს გაგზავნით 4 (ოთხი) მანეთი

ხელის-მოწერა მიიღება: ტფილისში—გალავინის პროსპექტზე, თ. ივ. მუხრანსკის სახლებში, კლუბს ქვემოთ.

ქუთაისში—ჭილაძეების წიგნის მაღაზიაში.

ქალაქს გარეშე მცხოვრებთათვის ადრესი: Тифлисъ, редакція „Дроэба".

არწრუნის თეატრი

დღეს, 29 სექტემბერს

ქართული დრამატიული დასისაგან იქნება წარმოდგენილი

I

შური

დრამა 3 მოქმედ. კნ. ბარ. ჯორჯაძისა.

II

იჭვიანი

ვოდევილი 1 მოქმედებად თავ. რ. ფ. ერისთვისა.

დასაწყისი 8 საათზედ.

ტელეგრამმა

(„ხალხთა-შორის ტელეგრაფის სააგენტოსი")

პეტერბურგი, 27 ენკენისთვეს. „მართებლობის მოამბე" გვაცნობებს, რომ მინისტრთა კომიტეტის თავმჯდომარე რეიტერნი დაბრუნდა დროებით დათხოვნიდამ და მიიღო ისევ თავისი თანამდებობა ფინანსთა მინისტრისა.

„გოლოსი" გვაცნობებს, რომ ჩერნიგოვის მეთამბაქოები შუამდგომლობენ მთავრობის წინაშე, რომ მოუმატონ ბანდეროლის გარდასახადი მახორკაზე და სხვა დაბალ ხარისხის თამბაქოზე. ეს შუამდგომლობა შეიძლება დაკმაყოფილონო.

პეტერბურგის ბირჟა, 27 სექტემბ.

ბანკის ბილეთები:	მან.	კაპ.
პირველი გამოცემისა —	94 —	87
მეორესი — — — —	92 —	„
მესამესი — — — —	91 —	5
მეოთხესი — — —	90 —	12
მეხუთესი — — —	90 —	25
აღმოსავლეთის პირვ. —	89 —	62
აღმოსავლეთის მეორე	89 —	75
აღმოსავლეთის მესამე	89 —	75
ოქრო, ½ იმპერიალი	8 —	21
შინაგანის 5% სესხის ბილეთები:		
პირველი სესხის — —	212 —	75
მეორე სესხის — —	206 —	25
100 მანეთი ღირს:		
ლონდონი —	24 —	9 პენსი
ჰამბურგი —	206 —	„ ცენტი
პარიჟი — —	253 —	„ სანტიმი
ბერლინი —	„ —	„ პფენიგი

ტფილისი, 28 სექტემბერს.

ჭეშმარიტებაა, რომ ერი ერად არ ჩაითვლება, თუ იმას თავის საკუთარი ენა არა აქვს; ერის წარმატება შეუძლებელია, თუ საკუთარი ლიტერატურა არა აქვს, რომლითაც სწავლა-განათლება ვრცელდება ამ ერში, რომლის შემწეობითაც ერი თავის-თავსაც ცნობილობს და სხვა ერსაც.

ამ ჭეშმარიტების განმარტება არ ეჭირება არავის, ვისაც კი აქვს მხედველობაში რომელიმე ხალხის კეთილდღეობა, წარმატება და არა მისი დედა-მიწასთან გასწორება.

ამას წინად ჩვენ წავიკითხეთ გაზეთ „კავკაზში" შენიშვნა, თათრულ გაზეთ „ზიადამ" გარდმობეჭდილი, რომ ურიგო არ იქნება სამასწავლო ინსტიტუტში შემოიღებდნენ თათრულ ენასო, რადგანაც აქ თითო-ოროლა თათარიც არიან. მოსწავლეებიო ამ შენიშვნამ იქონია თავის მოქმედება ალექსანდროვის ინსტიტუტის დირექტორზე ბ-ნ კოლლოვიჩზე და დღეს, როგორც შევიტყვეთ, კიდეც დაუწესებიათ თათრული ენის სწავლება და მასწავლებლად თვით ბ-ნი „ზიას" რედაქტორი დაუნიშნავთ.

ჩვენ არ შეგვიძლიან არ თანაუგრძნოთ ამ ფრიად გონიერულს განკარგულებას, არ ვისურვოთ, რომ მას კარგი და ხანგრძლივი დღე მისცემოდეს, რომ ეს ახალი წესი სადღეს-ხვალიოთ კი არა არამედ საუკუნოდ ყოფილიყოს.

ეს, რასაკვირველია, ძალიან კარგი; ამით თათრებმა თავისი გაიტანეს, მაგრამ ჩვენ ქართველებმა რა დავაშავეთ? რატომ ქართულს ენას კი არ ასწავლიან ამ ინსტიტუტში?

რატომ ბ-ნი კოლლოვიჩი არ მიაქცევს ყურადღებას ამ საზოგადო ღაღადებას? ახსოვს ამას თუ არა შარშან უფროსი კლასის შაგირდების თხოვნა რომ ინსტიტუტში ქართული ენის სწავლება შემოეღოთ? ახსოვს იმას თუ არა, რომ ზოგიერთა ამ შეგირდთაგანი გაგზავნა თ-დ რაფიელ ერისთავთან სათხოვრად, რომ მიეღო მას შრომა და ეკისრნა ამ სასწავლებელში ქართული ენის მასწავლებლობა? რამდენათაც ჩვენ დარწმუნებით ვიცით, ეს თხოვნა (როგორც მოველოდით) დიდის სიამოვნებით მიიღო თ-დ ერისთავმა და გამოაცხადა კიდეც, თითქმის უსასყიდლოდ ვიშრომებ ამ კეთილ საქმისთვისაო. შემდეგ, როდესაც თ-დი ერისთავი მობრძანდა ბ-ნ დირექტორთან შესატყობლად შედეგისა, რა პასუხი მისცა იმან? — „ჯერ ბატონი მზრუნველის ნება-დართვა არ ამიღიაო! კარგი, მას აქეთ რამდენმა ხანმა გაიარა! თუ აქ სხვა-და-სხვა მიზეზები არ ყოფილიყვნენ (რომელნიც მარტო ბ-ნ კოლლოვიჩმა და იმისთანებმა იციან), ნუ თუ ამდენს ხანს ნებართვის მიცემა ან მიღება არ შეიძლებოდა?

კარგათ მოეხსენება ბ-ნ კოლლოვიჩს, რომ ინსტიტუტი ქალაქშია და ქალაქი თითქმის შუა გული ადგილია საქართველოსი; მაშასადამე ამ სასწავლებელში ნახევარზედ მეტი ქართველი მოსწავლეები არიან, რომელნიც შემდეგ აქ სწავლის გათავებისა უნდა დაფანტონ სხვა-და-სხვა საქართველოს ადგილებში, სადაც ხალხს ქართულის ენის მეტი არა ენა არ ესმისთ. როგორ გონიათ ჩვენს პედაგოგებს, რომლის ენაზედ უნდა ელაპარაკონ მასწავლებლებმა ამ ხალხს, თუ თავისი საკუთარი, სამშობლო ქართული ენა არ ეცოდინებათ?

ორიოდე კითხვა კიდევ: თუ კი ერთის შენიშვნით თქვენ დაარსეთ ინსტიტუტში თათრული ენა, რატომ ჩვენს დიდის ხნის თხოვნას კი არ დაადევს პატივი, ქართული ენის შესახებ? და მეორე, ელირსება ოდესმე ინსტიტუტს ქართული ენა თუ არა?

ყოველი ამგვარი ჭირი ჩვენ, ქართველებისათვის, ბ-ნო კოლლოვიჩო, თქვენისა და ბევრი სხვა თქვენებიანთაგან, არ ახალია ძველია.

ამასთანავე ძნელიცაა, მაგრამ ჩვენ გაძლებაც ვიცით და ღმერთს მხოლოდ ერთსა ვსთხოვთ: რომ სხვა უარესისაგან გვიხსნას!...

დღიური

გაზ. „რუსკი კურიერში" (261 №-ში) არის მოყვანილი ჩვენის გაზეთის კორრესპონდენტის ბ. იურკევიჩის ამბავი, იმ ბ. იურკევიჩისა, რომლის შეურაცხყოფა—ცემა პოლიციის პრისტავის ბ. ჩხეიძისაგან და იმის განკარგულებაში მყოფის კამანდისაგან, თავის დროზედ იყო ჩვენს გაზეთში მოყვანილი. ეხლა საქმემ იქამდინ მიაღწია, რომ რუსული გაზეთებიც-კი ალაპარაკდნენ მაგ შემთხვევაზედ და იმ საქციელზედ, რომლითაც თავს იჩენენ ზოგიერთი ჩვენებური ბ. პრისტავები. ეხლა შეგვიძლიან ბ. იურკევიჩს შემთხვევას დაუმატოთ, რომ ჯერ იმას წესიერი კმა-ყოფილება არ მიუღია.

* * *

ჩვენ გავიგეთ, რომ ზოგიერთი ქართველი მემამულენი და შეძლების მქონე პირები აპირებენ შეძლებისამებრ დაეხმარნენ ჩვენს სასწავლებლებს. აშკარაა, რომ საზოგადოებამ დაინახა თავის მოთხოვნილება და საჭიროება, გულით ისურვა თავის საზოგადო საქმის დახმარება.

* * *

ჩვენ შევიტყვეთ, რომ ამ ცოტა ხანში დაიწყება ბეჭდვა ბ. მოჩხუბარიძის მოთხრობისა „ელგუჯა" ცალკე წიგნად.

* * *

ქუთაისიდგან გვატყობინებენ, რომ გავლილ კვირისათვის დანიშნული ბ. კეზელის ლექცია გადაიდვა, რადგანაც, ავდრის გამო, ცოტა ხალხი შეგროვდა ამ საღამოზედ.

* * *

ჩვენ შევიტყვეთ, რომ მომავალ ოქტომბრიდამ ზოგიერთს საქალაქო პირველ-დაწყებით სასწავლებლებში დაიწყება სწავლა საღამოობითაც იმ მიზეზით, რომ ზოგან ამ სასწავლებლებში მოსწავლეებთა რიცხვი აღემატება 50-ს. მასწავლებლებს ამ ახალ შრომისათვის მოემატებათ 300 მან. წელიწადშიო.

* * *

ქუთაისიდამ გვატყობინებენ, რომ პარასკევს 24-ს ამ თვეს მიიღეს ატესტატები დანარჩენ აქ კურს-შესრულებულ ყმაწვილებმაო. სულ 19 ქართველიაო. ამათში უმეტესი ნაწილი საექიმო და იურიდიულ ფაკულტეტზე წავიდნენ რუსეთშიო. ამ ჟამად 8 ყმაწვილი წავიდნენ ერთადაო და დიდის ამბით გააცილეს ესენი ამხანაგებმაო.

* * *

ბათომიდამ გაზეთ „კავკაზს" სწე-

რენ, რომ იქ მცხოვრებლების რიცხვი თან-და-თან მატულობს და რა თქმა უნდა, რომ ამის მიხედვით ყოველ გვარი ალებ-მიცემობაც ვრცელდებაო; ამიტომ ერთი ნოტარიუსი ვერ აკმაყოფილებს ყველას, ვისაც კი იმასთან საქმე აქვსო და ზოგს, ვისაც კი რასმეს გაუკეთებს, ერთობ ძვირად უჯდებათო. აგერ მეოთხე თვეა, რაც აქაური ნოტარიუსის კანტორა ღვთის ანაბრად არის გაშვებულიო, თვითონ ნოტარიუსი სამზღვარ გარეთ წავიდა და თავის მოადგილედ დასტოვა ღრმა მოხუცებული მამა, რომელიც თვითონ არას აკეთებს გარდა იმისა, რომ ყოველს მწერლებისაგან დაწერილს ქაღალდებს მოაწერს ხოლმე ხელსო; მწერლები კი ხშირად მეტს იღებენ რამე ნოტარიუსის წესის შესასრულებლად, ვინემ კანონით დადებულიაო.

ბევრნი, რომ აიცილონ თავიდამ როგორმე ეს უბრალო ხარჯი, მიდიან ფოთში და იქაურს ნოტარიუსთან ასრულებენ ხოლმე სხვა-და-სხვა ქაღალდებს.

ძალიან სასურველი იქნებოდაო, ამბობს კორრესპონდენტი, მთელი ბათომის საზოგადოებისათვის, რომ აქ მეორე ნოტარიუსის კანტორა გაიღებოდესო.

* * *

დღეს ოთხშაბათს არწრუნის თეატრში იქნება წარმოდგენილი ქართული დრამატიული დასისგან „შური“ დრამა კ-ნა ბარბ. ჯორჯაძისა და ვოდევილი „იჭვიანი“.

* * *

რუსულ ოპარაზედ ცოტა ხალხი ძალიან დადის და კვირაში ოთხს წარმოდგენაზედ მეტს ვერ აძერხებენ, თუმცა მოთამაშენი რიცხვით უთვალავია.

ბ. ფითოევს უეჭველია, ზარალი ექნება ამ სეზონში, მაგრამ თავისივე ბრალია, რადგანაც „კავკაზის“ ფელეტონისტის არ იყოს, ყველა აქტრისებს (პრიმადონებს) მხოლოდ თითო რამ ღირსება აქვს და ყველა ეს ღირსება რომ შეაერთოს ერთად, მხოლოდ მაშინ შეზდგებოდა ნამდვილი პრიმადონა. ახლა კიდევ საუკეთესო მომღერალს პაულოვსკისას არომევენ პეტერბურღის სცენისთვის.

* * *

ჩვენ შევიტყვეთ, რომ ბათომის გუბერნატორი ბ-ნი სმეკალოვი ამ ჟამად ტფილისში იმყოფება, რათა მთავარ მმართებელს შეატყობინოს— თუ რა განკარგულება მოუხდენია, ან რა უწესოება აღმოუჩენია გურიაში თავის მოგზაურობის დროს.

ბ-ნი სმეკალოვის გონიერული მოქმედება ვლადიკავკაზის მაზრაში იმედს გვაძლევს, რომ აქაც არ მოაკლებს თავის მზრუნველობას ხალხს და გამოცდილება კი საშუალებას მისცემს ღირსეულად დააფასოს იქაური პოლიციის მოქმედება.

* * *

სოფ. ქაკიდამ (ზაქათალის მაზრიდამ) გვწერენ:

„ამ ხუთი-ექვსი წლის წინ სამთო მმართველობის (**горскаго управленія**) უფროსმა აქაურის საზოგადოების ხარჯზე გამოიწერა 50 მანეთად ახალი სისტემის მსუბუქი გუთნები და დაურიგა საზოგადოებას. ქაკის საზოგადოებას ერგო ხუთი თუ ექვსი გუთანი. დანიშნულება ამ გუთნებისა ის იყო, რომ: 1) ხალხისთვის გაეადვილებინა ხვნა-თესვა; 2) დაჩვეულიყო მათ კეთებას და ხმარებას.

„ამ გვარი ყოვლად საქებური განზრახვა ბოროტად მოიხმარეს: ზოგი გუთნები დაიტაცეს მაშინდელ ნაიბებმა, ზოგი მათგან წინ წამოწეულ კაცებმა, ზოგი ვინ და ზოგი ვინ. მაგ. სოფ. ქაკში მყოფი გუთნები ეხლაც იმყოფებიან კერძო პირების ხელში და საზოგადოებას არც კი ანახვებენ სანიმუშოდ მაგალითიც იყო, რომ ერთს მეორესთვის მიეყიდნოს გუთანი.

„ჩვენ მეტად ვაკვირვებს ამ გვარად ბოროტად მოხმარება კეთილის განზრახვისა და ის გარემოება, რომ აწინდელ აქაურ უფროსთ აქნობამდი არ მიუქცევიათ არავითარი ყურადღება ამ საქმისთვის! იმედი ვიქონიოთ, რომ კერძო პირებს ჩამოერთმევათ ის გუთნები და მათი ხმარების უფლება მთელს საზოგადოებას მიეცემა, როგორც პირველი განზრახვა იყო.

* * *

მეტეხის ციხის მღვდლის მ. ი. ლომოურისაგან მივიღეთ შემდეგი შენიშვნა გაზეთში დასაბეჭდად:

„სასარგებლოთ ტფილისის მეტეხის ტუსაღების ბიბლიოთეკისა კიდევ შემოსწირეს წიგნები შემდეგთა პირთა:

მათ აღმატებულებისაგან ტ. კ. ა. ა. ე. 26 წიგნი რუსულს ენაზედ მშვენიერის ყდებით.

სომხურის წიგნების გამომცემელ საზოგადოებისაგან 50 წიგნი სომხურს ენაზედ.

ალექსანდრე ბელ. ხანცისაგან 11 სამღრთო წიგნი რუსულს, ქართულს, სომხურს და თათრულს ენებზედა.

„ტფილისის საზოგადოების პირუტყვთ მფარველობისა“ რედაქციამ ამა 1882-ს წ. ჟურნალი „მფარველობა პირუტყვთა“ („**Покровитель животныхъ**“) და 300 პატარა კარგი საკითხავი წიგნები.

ქ. ტფილისის მეოთხე განყოფილობის შომრიგებელ მოსამართლემ 24 წიგნი რუსულს ენაზედ.

„ბრიტანიის დაბადების საზოგადოებამ“ შემოსწირა 177 სამღთო წიგნები რუსულს, ქართულს, სომხურს და თათრულს ენებზედა.

კაპიტანმა პ. ი. ს. შემოსწირა 3 სახარება, 50 პატარა კარგი საკითხავი წიგნები, 2 წიგნი ალსნა ძველის აღთქმისა, 1 წიგნი „წმინდა ქალაქი იერუსალიმი“ და ჟურნალი „ეკკლესიური მახარებელი“ ამა 1882 წლისა.

„მეტეხის ციხის პატიმარნი ამ გვარის კაცობრივისი თანაგრძნობისათვის უძლვნიან გულითად მადლობას ზემოხსენებულთ პირთ, რედაქციას და საზოგადოებას. ამასთანავე გულმოდგინეთ სთხოვენ ტუსაღნი თანამგრძნობელ საზოგადოებას შემოსწირონ სასარგებლოთ ბიბლიოთეკისა პატარა იაფი ფასის ანბანები რუსულს, ქართულს, სომხურს და თათრულს ენებზედა და აგრეთვე მკაფი წიგნების შესანახავით.“

თეატრი

ანტრეპრიონერებმა სეზონი გახსნეს თავ. ილია ჭავჭავაძის სცენით „დედა და შვილი“ და ბ. ჭიჭინაძის ნათარგმნის, თუ გადმოკეთებულის ვ. მ. კამედიით: „ფერი-ფერს, მადლი ღმერთს“.

თქმა არ უნდა, თ. ჭავჭავაძის სცენა, დაწერილი ნიჭიერის და გრძნობით სავსე ავტორისგან, აღტაცებაში მოიყვანდა საზოგადოებას, მით უფრო, რომ დედამ (ქ. ბაბუნია) და შვილმა (ბ. მესხმა) ყოველი საშუალება იხმარეს და ეს საშუალება-კი თუ მოიწადინეს ორთავე საკმაო აქვსთ, ღირსეულად ეთამაშნათ ამ საღამოს.

ლექსები ჰქონდათ ჩინებულად დასწავლილი, იმათი წარმოთქმა მოაზრებული და მოანგარიშებული და თამაში შესაფერი. იმათ ისე კარგად მოემზადებინათ ეს სცენა, რომ ჩვენს თეატრში ქართულს წარმოდგენაზედ პირველათა ვნახეთ უსუფლიოროდ თამაში, რომელმაც საკმაოდ გაგვაკვირვა და ნება-უნებლივ წამოგვათქმევინა: ჩვენს მოთამაშეთაც შესძლებიათ როლების დასწავლა და უსუფლიოროდ თამაში! ამას გარდა ჩვენ პირველად ეხლა ვნახეთ ლექსით ლაპარაკი, წარმოდგენა ქართულად და მართლაც ვისიამოვნეთ ჩინებულის ლექსებით და ჩინებულის აღსრულებით. ამისთვისაც საზოგადოება იმ გატაცებამდის მივიდა, რომ ათჯერ მეტად გამოიწვიეს ამ სცენის ნიჭიერი აღმსრულებლები. უეჭველია ამ ზამთარში კიდევ რამდენჯერმე დაგვატკბობენ ამ სასიამოვნო წარმოდგენით.

სცენის შინაარსი: „ავადმყოფს დედას, ერთი შვილი ჰყავს, იმ ხანში საქართველოს შვილები ემზადებიან ლაშქრად და საბრალო, შეწუხებული დედა კისრულობს უკანასკნელს წუთებში შვილის მოშორებას, ის მშობლიურს გრძნობას იკლავს, იმარხავს გულში ოღონდაც მეომარი არ მოაკლოს მამულს და რა საქმემ მოითხოვა, სისხლი დაანთხიოს მის ასაღორძინებლად.

სცენა თავდება დედა-შვილის გამოსალმებით, რომლის შემდეგაც მშობელი სულს ლევს.

ბევრი დაკარგეს იმ პირთ, ვინც ამ სცენას არ დაესწრნენ.

სამწუხაროდ ამასავე ვერ ვიტყვით ბ. ჭიჭინაძის კომედიაზედ. სავსე უაზრობით, აშენებული ნაწყვეტ-ნაწყვეტ ინტრიგებზედ და სცენებზედ, შეუსრულებელი ხასიათები თითქოს ამოგლეჯილი სხვა-და-სხვა პიესებიდგან, თვალ-წინ გიხატავსთ თითქოს სადღაც გაგონილს, სადღაც ნახულს სურათებს და რაც ყველაზედ ძნელია— მობეზრებულს.

რასაკვირველია ამ გვარს პიესას მოთამაშენი გულ-მხურვალედ ვერ მოეკიდებოდნენ, ვერ შეისწავლიდნენ და ვერც გაიგებდნენ შიგ გამოხატულს ხასიათს, რადგანაც თითონ ხასიათი არც ერთს გამოყვანილს პირს არ ეტყობა პიესაში. მაგალითად, გუვერნანტკას გათხოვება უნდა. ახლა რაო? რა გამოვიდა მანდედვან? უველა ქალს უნდა გათხოვება და აქ გასაკვირველი არა არის-რა, ღირს იმისი სცენაზედ გამოყვანა ამისთვის?

რაც კი თავის ჩენა შეიძლება ამ გვარს პიესაში, ისევ ქალებმა: ბაბუნიამ, კორინთელმა და ანდრონიკოვისამ გაიმარჯვეს როლების შესწავლით და თავის ნიჭით გააცხოველეს ბ. ჭიჭინაძის გადმოღებული უსულო სურათები.

ბ. ლომიძეს, დებიუტანტს ისეთი შეუძლებელი როლი ჰქონდა, რომ ის ვერა ღონისძიებით ვერ იჩენდა თავს და ამის გამო ვიმედობთ, რომ სადებიუტოდ უფრო თვალსაჩინო როლს მისცემენ.

ბ. ჯორჯაძემ როლი ვერ იცოდა მტკიცედ და ეს იყო მიზეზი, რომ წამდაუწუმ სიტყვასა და სიტყვის შუა უმატებდა გაგრძელებულს „ეე“-ს, ხან მოხუცის მძიმე ნაბიჯი ჰქონდა და ხან მეტად აჩქარებული. ამ მოუმზადებლობამ მაინც არ დაუშალა საზოგადოება ეცინებინა. ამ მხრით ბ. აბაშიძემაც ზოგიერთს ადგილებში დაიმსახურა საზოგადოების ღიმილი და გულწრფელი სიცილი, თუმცა იმის როლიდგანაც ვერ გაგვიგია, რა კაცის გამოხატვა სურდა ავტორს.

გასაკვირველია, ხალხი ვისაც პიესების გადმოთარგმნა, თუ გადმოკეთება სურსთ, აქვს ვისაც მაგისთვის დრო, რატომ არ არჩევენ საუკეთესო მოაზრებულს პიესებს და უბრალოდ დროსა ჰკარგვენ „ფერი ფერზედ“ და სხვა მაგ გვარს უაზრო კომედიებზედ?

კაცმა რომ თავისით სცადოს დაწერა და ეს ცუდათ გამოუვიდეს, ვერ მოახერხოს, ვერ შესძლოს სურვილისამებრ ხასიათების და სურათების გამოხატვა, ეს კიდევ არაფერი, მაგრამ გამოძებნა რაღაცა უაზრო რუსულის პიესისა და იმათმა გადმოთარგმნამ ქარ-

ეროვნული ბიბლიოთეკა

...ენაზედ, არ მესმის რა სარგებ...ობა უნდა მოიტანოს, ან რა უნდა ...ამოვნოს ან მუშა (მთარგმნელს) ...ვისთვისაც ის მუშაობს—საზოგა...ოებას.

„დროების“ კორრესპონდენცია

გორი, 26 ენკენისთვე. ამ რამდენიმე ...ის წინად გორის მაზრაში გვყვანდა ...ზრის ექიმი ბ. ი. ბ. საკოევი. სწო... იმ წლებში, რომელზედაც მე ...ლაპარაკობ, საშინლად გახშირდა ...ავად-მყოფობა „მჭვალი“. აბა, მიბ...ნეთ, ერთი ექიმი ამოდენა მაზრას, ...როგორიც არის გორისა, როგორ ...უწვდებოდა და არც წარმოსადგე... როცა ბ. საკოევი მთაში იყო, ...ნ ბარათ იხოცებოდა, ჩამოვიდო...ბარად, ახლა მთიდგან გამორბოდ...:—არიქნა, გვიშველეთ კაცი და..., ან „მჭვალმა“ გაიტანაო! იყო ...ლო ექიმი ერთ ვაი-ვაგლახში. ...მა ენებმა“ ეს ხალხის ხოცვა მია...ეს ექიმის უყურადღებობას, დაუ...რობას; კორრესპონდენტებმა ბრა... საკოევს მოახვიეს, რომელიც ისე ...ნდა იყო ამ საქმეში, როგორც ...ტე ურიებთანა.

სწერეს და სწერეს, სწერეს და სწე..., და იქამდინ მივიდა საქმე, რომ ...ს ეს მადლიანი კაცი მოაშორეს. ...მ ეს ჩემი სიტყვები არ არიან ...ადაგონი—ამას მე დავამტკიცებ ...ტებით: თვით ამ სტრიქონების და...რი მოწამე, თავის თვალით მნახ...ლია არა—ერთხელ, რომ როდესაც ...ულად მოხვდებოდა ბ ი. საკოევი, ...ის სახლს არ დაავდებდა, სადაც კი ...ად-მყოფი იყო, უნახავად; ხშირად ...ლსა და ფულსაც თვითონ თავის ...იდამ აძლევდა. ხშირად მინახავს ...უნახავთ სხვებსაც, გორელებს, ... სახლის კარებთან ათამდე კაცი, ... ღარიბები, გლეხობა, რომლე... ექიმისგან ილებდნენ უსასყიდლო ...ობას. ხშირად ვარ მნახველი, ...მ ბ. ი. საკოევს ამოუღია ჯიბი... ფული, სხვისთვის შემა უყიდვი... და რომელიმე ღარიბ-ღატაკის... გაუგზავნია; ვარ მნახველი, და ... სხვებისგანაც გამიგონია, რომ ...ის ფული უკან დაებრუნებინოს, ... მუდამ არ აღლოს. და სხ. და სხ. ...—ამისთანა მადლიან კაცს, რო...ც ჩვენი ქართველები იტყვიან— ...ის კაცს, ეცნენ გაუგებარი კორ...პონდენტები და ტალახის სროლა ...წყეს.

...როდესაც აქაურმი საზოგადოებამ ...ო ამ კაცის გადაყვანა, მაშინათვე ... ეცნენ, იქით; თხოვნაც გაგზავ... დაბრუნებაზე, მაგრამ გვიან-ღა ..., მოგვაცილეს. ეხლა, სასიამოვ... ჩვენდა, გავიგეთ, რომ საკოევი, ...ელიც ზაფხულობით ბორჯში იყო ... თავისებურად შველოდა გაჭირვე... ხალხს, სამსახურიდამ გამოსუ... და ისევ გორში აპირებს ცხოვ.... უნდა მოგახსენოთ, რომ ყველა გახარებულია, ყველა იმეორებდა და იმეორებს სიტყვებს: „საკოევი გორში იქნებაო“!

ჭეშმარიტად, რომ გასახარელია, სასიამოვნოა ამისთანა კაცის დაბრუნება, თორემ გაჭირვებული ვიყავით, ბატონო, აქაური სამხედრო ექიმებისაგან. თავი რომ აგტკივდეს, ფეხზე რომ მუწუკი გამოგივიდეს, თორმეტ გრანს ქინაქინას დაგალევინებენ. იქნება, ბ. საკოევს ექიმობაში ბევრნი სჯობდნენ—მე ამას ვერ დავამტკიცებ და არც მსურს ამაზედ ლაპარაკი; მაგრამ მაგარი ეს არის, რომ საკოევი არჩენს კაცს ისე წამლით არა, როგორც თავის სიკარგით: ავად-მყოფს დროზე ნახამს, დარიგებას აძლევს, ტკბილი ლაპარაკით გაართობს, ისეთი ბრწყინვალე სახით შევა ავად-მყოფთან, რომ როგორი შეჭირვებულიც უნდა იყოს, არ შეიძლება არ მოიხედოს. ამას-და-გარდა რასაც დროს უნდა მიხვიდე, არ დაგზარდება. მე მქონია შემთხვევა, მივსულვარ და ავად-მყოფი ამიყენებია და სოფელში გამიგზავნია.

ამისთანა ხასიათის ექიმი ამ ჩვენ უკუღმართ დროში, კელეპტრით საძებნელია. აქაურ სამხედრო ექიმებს ჯერ უნდა მოურიგდე, როგორც პოლოსა ვაჭარს, და მერმე ისრე გაგზავნო სოფელში; ათი თუმანი რომ აძლიო, თუ ქალალდის თამაშობაშია, ფეხს არ დასძრავს; გულითადი მეგობარი რომ უკვდებოდეს, ყურს არ შეიბერტყს, რომ ქალალდი არ წავაგოო ავად-მყოფს და მის პატრონს ისრე ექცევიან, როგორც იუდა; წამალიც რომ არ დაუწეროს, ხელი მაინც გამოშვერილი უჭირავთ და თუ ორი მანეთი მიეცი, კვლავ თავს აგარიდებს. ერთმა ახალგაზდა ექიმმა თურმე, როცა მას ჰკითხეს ერთ ქალზე:

— როგორ ატყობო? შპასუხა:— რა ვიცი, მე მაგისი ვერა გავიგერაო.

— მაშ თქვე კურთხეულო, ფულებს რაზე ახარჯვინებთ უბედურ პატრონსაო!

— ეჰ, მიბარებენ, ფულს მაძლევენ და გიჟი ხომ არა ვარო!

ამისთანა უსვინიდისობას ბევრს სჩადიან, მაგრამ ვინ მოსთვლის. ეხლა კი ბ. საკოევის აქ მყოფობით, მაგ უსვინიდისო ექიმბაშებს ბოლო მოეღებათ, და წმინდის გულით ვემადრიელებით ჩვენ სვეს, რომ ეს მადლიანი, იშვიათი ზნეობითის მხრივ, კაცი დაგვიბრუნდა.

ჩვენი ქალაქის ბაღი ძალიან ლამაზად გამართეს, როტონდა, სადაც უწინ ქართული წარმოდგენები იყო და სიცივით იხოცებოდნენ, ეხლა სუფთად და ყველა რიგზე გაუკეთებიათ. ამბობენ, რომ ბაღის და როტონდის გამშვენიერებელნი ბ.ბ. დ. დავრიშოვი და ა. ენდრონიკაშვილი აპირებენ პატარა სცენის გამართვასაო ქალაქის ხარჯზე, და მცირე ქირით მისცენ აქაურს და სხვაგნიდამ მოსულს წარმომდგენელებსაო. იმედია, საზოგადოებას დაავალებენ ეს პირნი ამითიც, როგორც და ვალეს ბაღისა და როტონდის გამშვენიერებით.

ამას წინად ვილაცას, ფელეტონში, ჩვენებური ადვოკატები დაულაძლნია, ყველასთვინ თითო მათრახი უთავაზებია. უსვინიდისოების ძალანძლვა კარგი მოგიცეთ, კარგი იყოს, მაგრამ... მაგრამ არც ასთე ვარგა: საიქოს ადვოკატებიო!? მართალია, გვყავს ამისთანეებიც, მაგრამ კაცმა არც კარგი უნდა დაივიწყოს. თითო-ოროლა მართლა და სვინიდისიანი ბიჭები გვირევია, აი მაგ. როგორც ბ. ლოლაძე. ბეთაყვა უთხარით ხოლმე თქვენ კორრესპონდენტებს, რომ ცოტ, ცოტა თავაზიანათ იყვნენ, თორემ ერთობ ნაზი ძარღვუკების პატრონი ხალხი გვასხია და ვერ იტანენ.

ჩვენი მაზრის უფროსი ბ. ერისთავი გამოგვიცვალეს; ველით ახალს, თ. ამირინდო ამილახვარს, ჩვენ მიერ ღირსად ცნობილს თავად-აზნაურთა წინამძღომელს. უნდა მოგახსენოთ, რომ ბედნიერი იქნება ის კაცი,— უფროსი რომელსაც მისთანა ანგელოზი ხალხი დახვდება სამმართველოში, როგორიც არიან გორის სამაზრო სამმართველოში. დიდება განგებასა უფლისასა! სად მოაქუჩა ეს ანგელოსობა?!

წერილი რედაქტორთან

„ბ. რედაკტორო! თქვენის პატივცემულის გაზეთის „დროების“ № 178-ში, მე წავიკითხე შენიშვნა შესახებ ჩემის მოქმედებისა, როგორც რკინის გზის ვაგზლის მებუფეტისა მაზე, რომ ვითომც მე ვერცხლთ-მოყვარეობისათვის მოსამსახურეებს უშლიდე წმინდა წყლის მიწოდებას გამვლელ-გამომვლელთათვის და ვჰყიდდე უსიამო ძველ სასმელებს, თფილს და ძმარს ღვინოს.

ძრიელ დამაგვიანდა პასუხის გება მისთვის, რომ კორრესპონდენციას, როგორც ნაყოფს პირდის ვისმეს ჩემთან უკმაყოფილებისას და თავიდამ ბოლომდისინ მოგონილ სიცრუეს არ ვრაცხდი ღირსად პასუხის გებისა, მაგრამ ბოლოს მე წარმოვიდგინე, რომ არა ყველა ჩვენის გაზეთის მკითხველებმა იციან, თუ რა პირობით მიჭერია მე რკინის გზის ბუფეტები და ამისათვის უმორჩილესად გთხოვთ ამ ჩემს პატარა პასუხს მისცეთ ადგილი პირველსავე ნომერში გაზეთის „დროებისა“.

უველა რკინის გზით მოსიარულემ იცის, რომ ბუფეტებში რკინის გზის ვაგზლებისა სტოლებზე სდგას ერთიდგან სამამდის და მეტიც წყლიანი ღრაფინკა და თითონ ვაგზლების წინ სდგას ბოჩკით წმინდა წყალი და იქვე სასასმო უდგია, რომ გამვლელ-გამომვლელებმა ჰქონდესთ სრული საშუალება საჭიროების დროს წმინდა წყლის მირთმევისა, მართალია ქუთაისის რკინის გზის ვაგზალს იქვე სასმელი წყალი არა აქვს, წყალი დააქვსთ მეთულუხჩეებს და ხშირად მოხდება რომ ხანდისხან ვაგზალში წყალი არ არის და შეიძლება ამ გვარი დრო შეერჩა უ. კორრესპონდენტს, მაგრამ შარი და ცილის წამება ჩემზე მაინც არ უნდა შამოეტანა, მე კიდევაც რომ მქონდეს სურვილი ვერცხლით მოყვარეობისათვის მოვსპო სასმელი წმინდა წყალი რკინის გზის ბუფეტებში ამის ნებას რკინის გზის მთავრობა და სხვანი, ვგონებ, არ მომცემენ.

რაიცა შეეხება ძველი და უსიამო სასმელადოების, თფილი და ძმარი ღვინის გაყიდვას, ეს სრულებით მოუხერხებელია რკინის გზის ბუფეტებში, რადგან ბუფეტები არიან დაწესებულნი როგორც გამვლელ-გამომვლელთათვის, ეგრეთვე უმთავრესად რკინის გზის მოსამსახურეებისათვის, რომლებიც არას დროს არ დახარჯვენ და გაასაღებენ ცუდს სასმელადოებს და ძმარ ღვინოს და რომ ამ გვარი რამე გავყიდო, მაშინვე საჩივარს გაამცხადებენ და კიდევაც დამითხოვენ.

შემიძლიან თამამად ვსთქვა, რომ. რკინის გზის გახსნის დღიდგან, მე მიჭერია რამოდენიმე ბუფეტები რკინის გზისა და არც ერთხელ რკინის გზის მთავრობისაგან შენიშვნა არ მიმიღია, რომ მე რაიმეს ურიგოს ვყიდდე, ანუ გამვლელ-გამომვლელთ რიგიან პატივს არ ვსცემდე და ძრიელ მიკვირს რამ აიძულა ბ. კორრესპონდენტი ცრუ და მოგონილი კორრესპონდენციის შედგენა; მე მხოლოდ ამას ვფიქრობ, რომ უ. კორრესპონდენტი ძრიელ ნაზად აღზრდილი უნდა ბრძანდებოდეს და შეჩვეული გარეშე ქვეყნების კარგს სასმელადოებს და ღვინოებს, რომ ჩვენებური აღარაფერი მოსწონებია“.

კოსტა გაჩეშვილი.

23 სეკტემბერს.

თფილისის სამკურნალო

ავათმყოფები მიიღებიან დილის რვა საათიდამ თორმეტ საათამდის.

ორშაბათს გარალეგიჩი და ლისიცევი—შინაგან ავათმყოფობისა; კელდიში სიფილისტიკური და ხირურგიული ავათმყოფობისა; ბახუტოვი—ბებიაობის, ქალების და ყმაწვილების ავათმყოფობისა; ბაბაევი ძარღვების სისუსტის და შინაგან ავათმყოფობისა.

სამშაბათს. მინკევიჩი—ხირურგიული ავათმყოფობისა; ლისიცევი—შინაგან ავათმყოფობისა; კელდიში—სიფილისტიკური და ხირურგიული ავათმყოფობისა; ბახუტოვი—ბებიაობის, ქალების და ყმაწვილების ავათმყოფობისა; ბაბაევი და დანიელ-ბეგოვი—ძარღვების სისუსტის და შინაგან ავათმყოფობისა.

ოთხშაბათს. ლისიცევი და მირიმანოვი შინაგან ავათმყოფობისა; კელდიში—სიფილისტიკური და ხირურგიუ-

ლი ავათმყოფობისა; ბასუტოვი—ბებიაობის ქალების და ყმაწვილების ავათმყოფობისა; ბაბაევი—მარლვების სისუს-ავათმყოფობისა.

ხუთშაბათს. ლისიცევი—შინაგან ავათმყოფობისა; კელდიში—სიფილისტიკური და ხირურგიული ავათმყოფობისა; ბასუტოვი—ბებიაობის, ქალების და ყმაწვილების ავათმყოფობისა; ბაბაევი—მარლვების ავათმყოფობისა.

პარასკევს. მინკევიჩი — ხირურგიული ავათმყოფობისა; ლისიცევი, მირიმანოვი და დანიელ-ბეკოვი—შინაგან ავათმყოფობისა; კელდიში—სიფილისტიკური და ხირურგიული ავათმყოფობისა; ბასუტოვი—ბებიაობის, ქალების და ყმაწვილების ავათმყოფობისა; ბაბაევი—მარლვების სისუსტის ავათმყოფობისა.

შაბათს. ლისიცევი—შინაგან ავათმყოფობისა; კელდიში—სიფილისტიკური და ხირურგიული ავათმყოფობისა; ბასუტოვი—ბებიაობის, ქალების და ყმაწვილების ავათმყოფობისა; ბაბაევი—მარლ. ს სუსტის ავათმყოფობისა.

განცხადებანი

ექიმი რეიხი

დაბრუნდა ქალაქში.

თვალებით ავად-მყოფების

მიღება შეიძლება უწინდებრივ არსენალის ქუჩა (წმ. დავითის მახლობლად), სახლი № 17. (3—2)

დაიბეჭდა და ისყიდება გრ. ჩარკვიანის ქართული წიგნის მაღაზიაში

თამარ დედოფალი

შედგენილი

ა. ბ—შვილისაგან

გამოცემა

ზაქ. ჭიჭინაძისაგან

ფასი ერთი აბაზი.

ღირსეულს და განათლებულს

ოჯახში მიიღებენ ქალებს საქალებო სასწავლებლებში მოსამზადებლად.

პირობების შეტყობა შეიძლება ბორში, ბატ. დირექტორ სემენოვის ოჯახში. (10—3)

გამოვიდა და ისყიდება შემოკლებული

საქართველოს ისტორია

შედგენილი

მამსაშვილი-ცამციევის მიერ ექვთიმე ხელაძის სტამბაში ლორისმელიქოვის ქუჩაზე ქაშვეთის ეკკლესიის შენობაში

ფასი 70 კაპ.

საუკეთესო

ღვინო.

მიხაილოვის ქუჩაზედ, ვარანცოვის ძეგლის პირ-და-პირ, მიკირტუმოვის სახლში გავაღე საუკეთესო კახური ღვინების სარდაფი. მაქვს პატივი შევატყობინო საზოგადოებას რომ ჩემს სარდაფში ისყიდება ნამდვილი კახური შეუღებავი ღვინოები და მაგასთან იაფად.

კახური ღვინო წითელი და თეთრი 20 კ.—1 მ. ბოთლი.

თუნგი 80 კ.—5 მ. ამას გარდა ვინც სხვა ადგილებიდან მოიწადინებს გამოწერას პირ-და-პირ ჩემგან და ბლომად, ჩვეულებრივი უსტუპკა ექნება.

იაგორ სერგეის-ძე სარქისოვი

(2—2)

პატივი მაქვს ვაცნობო ტფილისში მობრძანებულთ მოვაჭრეებთა, რომ ამ წლის 1-ას ოქტომბრიდგან მე ავილე იჯარით სიონის სობოროს პირ-და-პირ ბ. ონანოვის ახალი ქარვასლა, რომელშიაც ვაწყობ ნომრებს რკინის კრაოტებით, ფეჩებით და ყოველი მოწყობილება იქმნება სუფთად.

ფასი იქმნება იმავე წესით, როგორათაც სხვა ქარვასლებშია, იმავე რიგად, როგორადაც მქონდა ყ-რხმ ზის ქარვასლა იჯარით.

ამავე ქარვასლაში იმყოფებიან შუაეტაჟში № 48 კომმისიონერი გ. ია. რატიანი და ყ. ი. ჩიქოვანი.

მოიჯარადრე მეორე გილდიის

გევორქ ვარლამის-ძე ახნაზაროვი.

(10—7)

ისყიდება

ჩაი

ძმათა კ. და ს. პაპოვების ნამდვილი ფირმისა გირვანქობით და ყუთებით

ფასი გირვანქისა 1—40-[illegible] ვიდრე 3—მანეთამდის ათი პროცენტის დაკლებით—მანეთიდამ. არწრუნის ქარვასლაში სიონის გვერდით ბ. ალხაზოვის კანტორაში. (6—5)

დაიბეჭდა და ისყიდება გრ. ჩარკვიანის ქართული წიგნის მაღაზიაში

ერობა

თხზ. ნ. ნიკოლაძისა

გამოცემული

ზ. ჭიჭინაძისაგან

ფასი 15 კაპ.

კავკასიის აქეთა მხრის რკინის გზა.

განცხადება

კავკასიის აქეთა მხრის რკინის გზის სამმართველო ამით აუწყებს საზოგადოებას, რომ 30 სეკტემბერს და 1-ს ოქტომბერს მცხეთობას წამსვლელთათვის და უკანვე წამოსასვლელად დანიშნულნი არიან განსაკუთრებული მატარებლები ქვემო აღნიშნულის იმ რიგით, მატარებელში კი რომელნიც მუდმივ მიდიც-მოდიან—იგინი არ მიიღებიან.

30 სეკტემბერს

თბილისიდამ	მცხეთიდამ
ღამისა 6 საათზე.	ღამისა 7 საათ.

1-ლს ოქტომბერს

დილისა	6 საათზე 53 მინუტზე	დილ ისა საათ. 11 მინ.
	8 საათზე 13 მინუტზე	9 საათ. 11 მინ.
	10 საათზე 01 მინუტზე	11 საათ. 01 მინ.
	11 საათზე 03 მინუტზე	შუადღისას 12 საათ. 05 მინ.
შუადღისას	12 საათზე 10 მინუტზე	2 საათ. 15 მინ.
	1 საათზე 24 მინუტზე	4 საათ. 25 მინ.
	3 საათზე 13 მინუტზე	5 საათ. 22 მინ.
	6 საათზე 13 მინუტზე	ღამისა 7 საათ. 14 მინ.
ღამისა	7 საათზე 17 მინუტზე	8 საათ. 18 მინ.
	8 საათზე 21 მინუტზე	9 საათ. 55 მინ.
	9 საათზე 58 მინუტზე	11 საათ. 05 მინ.

რომ ადრინდელივით ვიწროობა და უწესოება არ იქნას მცხეთის სტანციაში ბილეთების გაყიდვის დროს ბილეთები გაიყიდება მარტო თბილისის სტანციაზე მცხეთაში წასასვლელად და წამოსასვლელათ. ამ ბილეთებით შეიძლება მოგზაურობა მარტო იმ ეკსტრენნი მატარებლებით რომელნიც 30 სეკტემბერს და 1 ოკტომბერს მცხეთასა და თბილისს შუა ივლიან.

რადგანაც თითოეულს ვაგონზე იქნება: 1 კლასში 48 ადგილი, 2 კლასში—128 და 3 კლასში 600 მოგზაურებს არ შეუძლიათ საყვედური განაცხადონ, როცა ეს ადგილები მთლათდაჭერილი იქნება და უნდა უცადონ სანამ სხვა ვაგონს დაამზადებენ.

იმ მოგზაურებს, რომელნიც მატარებელში უბილეთოთ იქნებიან გამოერთმევათ ორჯელ მომეტებული ფასი და მიეცემათ საკუთარი ბილეთები, რომელნიც ექნებათ რკინის გზის აგენტებს.

1 ოქტომბერს მცხეთის, მეიდანზე, ფოჩტისა და რკინის გზის სტანციების შუა დაუკრავს სამხედრო მუზიკა, დილის თერთმეტ საათიდამ ღამის თერთმეტ საათამდის.

ის პირნი რომელნიც ისურვებენ ეკსტრენის მატარებლებით წამოსვლას 30 სეკტემბერს და 1-ლ ოკტომბერს მცხეთიდამ ტფილისში იმათთვის ბილეთები გაიყიდება მცხეთაში.

(3—3)

Дозволено цензурою. Тифлисъ, 28 Сентября 1882 г. Типографія Меликова გამომცემელი ს. მელიქიშვილი. რედაქტორი ს. მესხი